

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

© Συμβούλιο της Ευρώπης/Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, 2013.

Η παρούσα μετάφραση δε δεσμεύει το Δικαστήριο. Για περαιτέρω πληροφορίες ανατρέξτε στην πλήρη ένδειξη copyright/πνευματικών δικαιωμάτων στο τέλος αυτού του εγγράφου.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2013. This translation does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2013. La présente traduction ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ

Υπόθεση GAGLIANO GIORGI κατά Ιταλίας

(Προσφυγή αρ. 23563/07)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

6 Μαρτίου 2012

ΟΡΙΣΤΙΚΗ

24/09/2012

Η απόφαση αυτή έχει γίνει οριστική σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 44 §2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

Στην υπόθεση Gagliano Giorgi κατά Ιταλίας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Δεύτερο Τμήμα), συνεδριάζοντας σε τμήμα αποτελούμενο από τους :

Françoise Tulkens, *πρόεδρο*,
Danutė Jočienė,
Dragoljub Popović,
İşıl Karakaş,
Guido Raimondi,
Paulo Pinto de Albuquerque,
Helen Keller, *δικαστές*,

και την Françoise Elens-Passos, *αναπληρώτρια γραμματέα τμήματος*,

Λαμβάνοντας υπ' όψιν την προαναφερόμενη προσφυγή που κατατέθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 31 Μαΐου 2007,

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 14 Φεβρουαρίου 2012,

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία ελήφθη την τελευταία αυτή ημερομηνία :

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ

1. Ο προσφεύγων, ο κος Mario Gagliano Giorgi, είναι ένας Ιταλός υπήκοος, που γεννήθηκε το 1949 και κατοικεί στο Μιλάνο. Προσέφυγε στο Δικαστήριο στις 31 Μαΐου 2007. Εκπροσωπείται από τους δικηγόρους Μιλάνου B. Nascimbene και M.S. Mori. Η ιταλική κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους αντιπροσώπους της, την κα E. Spatafora και τον κο N. Lettieri.

I. ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΤΗΣ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

2. Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, όπως παρουσιάστηκαν από τους διαδίκους, μπορούν να συνοψιστούν ως ακολούθως.

A. Η κύρια διαδικασία

3. Ο προσφεύγων ήταν επιθεωρητής στη Διεύθυνση Αλλοδαπών της Αστυνομικής Διεύθυνσης (*Questura*) του Μιλάνου.

4. Με διάταξή της στις 5 Σεπτεμβρίου 1988, που κοινοποιήθηκε την επόμενη μέρα, η εισαγγελία του Μιλάνου ενημέρωσε τον προσφεύγοντα ότι κίνησε διαδικασίες εναντίον του για κατάχρηση εξουσίας (άρθρα 317 και 81 του Ποινικού Κώδικα) και διέταξε έρευνα στο σπίτι, το αυτοκίνητο και το γραφείο του προσφεύγοντος, η οποία έλαβε χώρα στις 6 Σεπτεμβρίου 1988.

5. Στις 9 Σεπτεμβρίου 1988 ο υπολογιστής του προσφεύγοντος κατασχέθηκε.

6. Στις 20 Μαρτίου 1989 ο ανακριτής του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου του Μιλάνου διέταξε νέες έρευνες, οι οποίες έλαβαν χώρα την επόμενη μέρα. Στις 20 Μαρτίου 1989 ο ανακριτής εξέδωσε ένταλμα σύλληψης κατά του προσφεύγοντος με τις κατηγορίες της κατάχρησης εξουσίας (άρθρα 317 και 81 του Ποινικού Κώδικα) και της πλαστογραφίας (άρθρο 479 του ίδιου κώδικα). Ο προσφεύγων κατηγορείτο ότι εξανάγκασε ή πίεσε αλλοδαπούς που χρειάζονταν άδειες παραμονής να του καταβάλουν χρηματικά ποσά για να λάβουν τις άδειες από τη Διεύθυνση Αλλοδαπών. Κατηγορείτο επιπλέον ότι αλλοίωσε τα πρακτικά ορισμένων δηλώσεων ενός αλλοδαπού υπηκόου που κατήγγειλε αυτή την πρακτική. Ο ανακριτής διέταξε επίσης τη σύλληψη άλλων έξι ατόμων που εμπλέκονταν σε αυτά τα γεγονότα.

7. Στις 21 Μαρτίου 1989 ο Αστυνομικός Διευθυντής (*Questore*) του Μιλάνου έθεσε σε διαθεσιμότητα τον προσφεύγοντα.

8. Σε μια μη καθορισμένη ημερομηνία ο προσφεύγων κατέθεσε μια πρώτη αίτηση αποφυλάκισης, που απορρίφθηκε από τον ανακριτή στις 28 Μαρτίου 1989, λόγω του κινδύνου απόκρυψης αποδεικτικών στοιχείων από τον προσφεύγοντα.

9. Σε μια μη καθορισμένη ημερομηνία ο προσφεύγων προσέφυγε κατά του εντάλματος σύλληψης ενώπιον του τμήματος του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου του Μιλάνου που είναι αρμόδιο για την επανεξέταση των προληπτικών μέτρων (*tribunale del riesame*). Στις 30 Μαρτίου 1989 το τμήμα απέρριψε την προσφυγή του προσφεύγοντος.

10. Σε μια μη καθορισμένη ημερομηνία ο προσφεύγων κατέθεσε εκ νέου αίτηση αποφυλάκισης ενώπιον του ανακριτή. Με διάταξή του στις 21 Απριλίου 1989, ο τελευταίος απέρριψε την αίτηση, λόγω του κινδύνου απόκρυψης αποδεικτικών στοιχείων. Το *tribunale del riesame* επικύρωσε στις 29 Μαΐου 1989 τη διάταξη του ανακριτή.

11. Με διάταξή του στις 21 Ιουνίου 1989, ο ανακριτής, κατόπιν μιας τρίτης αίτησης του προσφεύγοντος, διέταξε την αποφυλάκισή του, με την αιτιολογία ότι η εισαγγελία είχε συγκεντρώσει αρκετές αποδείξεις ώστε να μην υφίσταται πλέον κίνδυνος απόκρυψης αποδεικτικών στοιχείων από τον προσφεύγοντα.

12. Με διάταξή του στις 25 Ιανουαρίου 1990, ο ανακριτής διέταξε την παραπομπή του προσφεύγοντος στο ακροατήριο του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου του Μιλάνου με τις κατηγορίες της κατάχρησης εξουσίας και της πλαστογραφίας (AM 185/90). Άλλα επτά άτομα παραπέμφθηκαν επίσης στο ακροατήριο.

13. Έξι συνεδριάσεις έλαβαν χώρα μεταξύ 8 και 23 Μαΐου 1990, στις οποίες εξετάστηκαν τα πραγματικά γεγονότα και ακούστηκαν οι αγορεύσεις των συνηγόρων των διαδίκων. Με απόφασή του στις 25 Μαΐου 1990, που δημοσιεύθηκε στις 22 Ιουνίου 1990, το δικαστήριο έκρινε τον προσφεύγοντα ένοχο για κατάχρηση εξουσίας και πλαστογραφία και του

επέβαλε ποινή φυλάκισης τεσσάρων ετών και έξι μηνών και ισόβιο αποκλεισμό από δημόσιες θέσεις.

14. Στις 26 Μαΐου 1990 ο προσφεύγων άσκησε έφεση κατά της απόφασης αυτής στο Εφετείο του Μιλάνου (AM 4630/90), ζητώντας την επανεξέταση της υπόθεσης, την αθώωσή του ή το σωστό χαρακτηρισμό των πράξεων ως δωροδοκία.

15. Στις 5 Ιουλίου 1990, ο προσφεύγων επέλεξε ενώπιον του πρωτοδίκη της Monza ως τόπο διαμονής του για τους σκοπούς της διαδικασίας στο Εφετείο του Μιλάνου το δήμο του S. Zenone al Lambro (Μιλάνο) και όρισε αντίκλητο για τις σχετικές επιδόσεις και κοινοποιήσεις την κα V.S.

16. Στις 7 Απριλίου 1993 ο πρόεδρος του Εφετείου του Μιλάνου μερίμνησε για την επίδοση σε έναν από τους συνηγόρους του προσφεύγοντος της κλήτευσης στο ακροατήριο για τη δικάσιμο της 18^{ης} Μαΐου 1993.

17. Από τις επτά συνεδριάσεις που ορίστηκαν μεταξύ 18 Μαΐου και 29 Νοεμβρίου 1993, μία αναβλήθηκε αυτεπαγγέλτως, μία λόγω μη προσκόμισης από την Αστυνομική Διεύθυνση (*Questura*) του Μιλάνου των εγγράφων που είχαν ζητηθεί από το δικαστήριο, μία αφορούσε τη δήλωση ερημοδικίας του προσφεύγοντος, μία τα αιτήματα διενέργειας προανάκρισης και την προσκόμιση εγγράφων από τους συνηγόρους των κατηγορουμένων, μία την κατάθεση εγγράφων από την *Questura*, μία την ακρόαση των μαρτύρων και μία την παρουσίαση των συμπερασμάτων.

18. Με απόφασή του στις 29 Νοεμβρίου 1993, που δημοσιεύθηκε στις 22 Δεκεμβρίου 1993, το Εφετείο κήρυξε ένοχο τον προσφεύγοντα για ορισμένες μόνο από τις περιπτώσεις κατάχρησης που του καταλογίζονταν και μείωσε τη συνολική ποινή του για κατάχρηση εξουσίας και πλαστογραφία σε τρία έτη και οκτώ μήνες.

19. Στις 24 Δεκεμβρίου 1993 ο προσφεύγων άσκησε αναίρεση ζητώντας κατά κύριο λόγο την ακύρωση της απόφασης του Εφετείου λόγω του ότι η κλήτευση στο ακροατήριο για τη δικάσιμο της 18^{ης} Μαΐου 1993 είχε επιδοθεί στη διεύθυνση του συνηγόρου του και όχι στη διεύθυνση που είχε επιλέξει στις 5 Ιουλίου 1990. Επικουρικώς, ζήτησε εκ νέου το σωστό χαρακτηρισμό των κρίσιμων πράξεων ως δωροδοκία.

20. Με απόφασή του στις 29 Σεπτεμβρίου 1994, που δημοσιεύθηκε την 1^η Δεκεμβρίου 1994, το Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση του Εφετείου και παρέπεμψε την υπόθεση σε άλλο τμήμα του τελευταίου αυτού δικαστηρίου, λόγω, μεταξύ άλλων, της μη νομίμου κλητεύσεως στο ακροατήριο.

21. Εν τω μεταξύ, στις 10 Μαρτίου 1994, ο Αστυνομικός Διευθυντής (*Questore*) του Μιλάνου ανακάλεσε τη θέση σε διαθεσιμότητα του προσφεύγοντος και τον μετέθεσε στην *Questura* του Τορίνου.

22. Η ακρόαση των αγορεύσεων των συνηγόρων των διαδίκων ενώπιον του Εφετείου του Μιλάνου (AM 2637/94) ορίστηκε στις 29 Ιανουαρίου

1996. Σε μια μη καθορισμένη ημερομηνία το Εφετείο αποφάσισε να δικάσει ερήμην τον προσφεύγοντα.

23. Με απόφασή του την 1^η Μαρτίου 1996, που δημοσιεύθηκε στις 30 Απριλίου 1996, το Εφετείο, αφού προχώρησε στον επαναχαρακτηρισμό των πράξεων ως «δωροδοκία», έκρινε ότι το αδίκημα αυτό είχε παραγραφεί. Καταδίκασε όμως τον προσφεύγοντα σε ποινή φυλάκισης ενός έτους με αναστολή για πλαστογραφία και στην παρεπόμενη ποινή του ετήσιου αποκλεισμού από δημόσιες θέσεις.

24. Σε μια μη καθορισμένη ημερομηνία, πριν τον Ιούλιο του 1996, ο προσφεύγων άσκησε εκ νέου αναίρεση. Προέβαλε τον ισχυρισμό ότι ο γραμματέας του Εφετείου, κατά την επίδοση του εγγράφου της κλήτευσης στο ακροατήριο στη διεύθυνση που είχε επιλεγεί από τον προσφεύγοντα για τις επιδόσεις, δηλαδή σε αυτή της κυρίας V.S., είχε εσφαλμένως απευθύνει τη συστημένη επιστολή στην τελευταία και όχι στον προσφεύγοντα.

25. Με απόφασή του στις 7 Οκτωβρίου 1997, που δημοσιεύθηκε στις 18 Οκτωβρίου 1997, το Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο έκανε δεκτή την αναίρεση και παρέπεμψε την υπόθεση σε άλλο τμήμα του Εφετείου.

26. Σε μια μη καθορισμένη ημερομηνία ο γραμματέας του Εφετείου επέδωσε σε έναν από τους συνηγόμενους του προσφεύγοντος την κλήτευση στο ακροατήριο για τη δικάσιμο της 26ης Μαρτίου 1998 (AM 4288/97).

27. Την ίδια ημερομηνία το Εφετείο κήρυξε μη νόμιμη την κλήτευση και διέταξε την επίδοση από την αστυνομία της κλήτευσης στο ακροατήριο για τη δικάσιμο της 11ης Ιουνίου 1998 στη διεύθυνση της κυρίας V.S. και στην Questura του Τορίνου, όπου ο προσφεύγων είχε αρχίσει στο μεταξύ να εργάζεται.

28. Μετά τη συνεδρίαση της 11ης Ιουνίου 1998, με μια απόφαση της ίδιας μέρας, που δημοσιεύθηκε στις 24 Ιουνίου 1998, το Εφετείο έκρινε ότι το αδίκημα της δωροδοκίας είχε παραγραφεί και καταδίκασε τον προσφεύγοντα σε ποινή φυλάκισης ενός έτους με αναστολή για πλαστογραφία και στην παρεπόμενη ποινή του ετήσιου αποκλεισμού από δημόσιες θέσεις.

29. Στις 2 Οκτωβρίου 1998 ο προσφεύγων άσκησε αναίρεση. Ισχυρίστηκε ότι η επίδοση της κλήτευσης στο ακροατήριο για τη δικάσιμο της 11ης Ιουνίου 1998 στη διεύθυνση της κυρίας V.S. δεν ανέγραφε σωστά την αρμόδια δικαστική αρχή και ότι η επίδοση στην Questura του Τορίνου δεν ήταν νόμιμη, επειδή έγινε στον ιεραρχικά προϊστάμενό του.

30. Με απόφασή του στις 14 Απριλίου 1999, που δημοσιεύθηκε στις 29 Απριλίου 1999, το Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο δεν έκανε δεκτή την αναίρεση με την αιτιολογία ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του ίδιου δικαστηρίου, όταν μια επίδοση γίνεται σε ιεραρχικά προϊστάμενο τεκμαίρεται ότι και ο παραλήπτης της έλαβε γνώση αυτής, και ότι άρα η επίδοση είναι νόμιμη.

B. Η πρώτη προσφυγή στο Δικαστήριο

31. Στις 12 Οκτωβρίου 1999 ο προσφεύγων κατέθεσε ενώπιον του Δικαστηρίου μια προσφυγή (αρ. 52228/99) ισχυριζόμενος ότι η ποινική διαδικασία εναντίον του δεν ήταν δίκαιη.

32. Στις 8 Νοεμβρίου 2002 το Δικαστήριο έκρινε, σύμφωνα με το άρθρο 28 της Σύμβασης, την προσφυγή προδήλως αβάσιμη.

Γ. Η διαδικασία «Pinto»

33. Στις 16 Οκτωβρίου 2001 ο προσφεύγων προσέφυγε στο Εφετείο της Brescia κατ' εφαρμογή του νόμου «Pinto», ζητώντας 60 000 000 λιρέτες Ιταλίας [30 987 € (EUR)] για την υλική ζημία και την ηθική βλάβη που ισχυριζόταν ότι υπέστη από τη μακρά διάρκεια της κύριας διαδικασίας.

34. Με απόφασή του που δημοσιεύθηκε στις 21 Φεβρουαρίου 2002 το Εφετείο αποφάνθηκε ότι παραβιάστηκε το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης μόνο για την περίοδο από τη δημοσίευση της απόφασης του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου του Μιλάνου (22 Ιουνίου 1990) ως την έκδοση της πρώτης απόφασης του Εφετείου (29 Νοεμβρίου 1993). Εκτίμησε ότι, δεδομένου του αριθμού των δικαστηρίων που εξέτασαν την υπόθεση, δεν υπήρξαν αδικαιολόγητες καθυστερήσεις στις άλλες φάσεις της διαδικασίας. Δεν επιδίκασε αποζημίωση, με την αιτιολογία ότι ο προσφεύγων δεν κατέδειξε ότι υπέστη υλική ζημία ή ηθική βλάβη και ότι, σε κάθε περίπτωση, καθώς καταδικάστηκε στο τέλος της κύριας διαδικασίας, δεν θα μπορούσε να υποστεί ηθική βλάβη από τη διάρκειά της.

35. Στις 24 Απριλίου 2002 ο προσφεύγων άσκησε αναίρεση. Με απόφασή του που δημοσιεύθηκε στις 24 Οκτωβρίου 2003, το Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο ακύρωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, εκτιμώντας ότι η αρνητική έκβαση μιας υπόθεσης δεν αποκλείει αυτή καθ' εαυτή την ύπαρξη ηθικής βλάβης από τη διάρκεια της διαδικασίας και προσθέτοντας ότι η επικαλούμενη υλική ζημία ή η ηθική βλάβη από τη διάρκεια της διαδικασίας πρέπει να καταδεικνύεται από τον προσφεύγοντα. Η υπόθεση παραπέμφθηκε στο Εφετείο της Brescia.

36. Στις 20 Απριλίου 2004 ο προσφεύγων προσέφυγε στο τελευταίο αυτό δικαστήριο, ισχυριζόμενος, μεταξύ άλλων, ότι μετά τη δημοσίευση της απόφασης της 24^{ης} Οκτωβρίου 2003, η ολομέλεια του Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου είχε εκδώσει τέσσερις αποφάσεις που έκριναν ότι η ύπαρξη ηθικής βλάβης δε χρειαζόταν να καταδειχθεί (αρ. 1338, 1339, 1340 και 1341 του 2004).

37. Με απόφασή του στις 7 Ιουλίου 2004, που εκδόθηκε στις 21 Ιουλίου 2004, το Εφετείο απέρριψε την έφεση, με την αιτιολογία ότι οι αρχές που απορρέουν από τις αποφάσεις της ολομέλειας του Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου δεν ήταν άμεσα εφαρμοστέες στη διαδικασία της εκ νέου εκδίκασης της υπόθεσης μετά από παραπομπή και ότι ο προσφεύγων δεν

κατέδειξε την επικαλούμενη ηθική βλάβη, ως όφειλε. Το Εφετείο σημείωσε εξάλλου ότι ο προσφεύγων είχε συμφέρον να παραταθεί η διάρκεια της ποινικής διαδικασίας για να παραγραφούν τα αδικήματα για τα οποία κατηγορείτο.

38. Στις 15 Νοεμβρίου 2004 ο προσφεύγων άσκησε αναίρεση. Με απόφασή του που δημοσιεύθηκε στις 6 Δεκεμβρίου 2006 το Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο δεν έκανε δεκτή την αναίρεση του προσφεύγοντος και τον καταδίκασε να πληρώσει 3 000 € για έξοδα και δικαστικές δαπάνες.

A. Η δεύτερη προσφυγή στο Δικαστήριο

39. Εν τω μεταξύ, στις 20 Νοεμβρίου 2004, ο προσφεύγων είχε εκ νέου προσφύγει στο Δικαστήριο (αρ. 40739/04), διαμαρτυρόμενος για τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας, καθώς και για τη διάρκεια και τη μη αποτελεσματικότητα της διαδικασίας «Pinto».

40. Στις 11 Ιανουαρίου 2005 το Δικαστήριο έκρινε την προσφυγή μη παραδεκτή στο σύνολό της, σύμφωνα με το άρθρο 28 της Σύμβασης. Με επιστολή με ημερομηνία 17 Ιανουαρίου, ο προσφεύγων ενημερώθηκε ότι «λαμβάνομένων υπ' όψιν όλων των διαθέσιμων στοιχείων, και στο μέτρο που ήταν αρμόδιο να εξετάσει τους προβληθέντες ισχυρισμούς, το Δικαστήριο δε διαπίστωσε καμία εμφανή παραβίαση των δικαιωμάτων και ελευθεριών που προστατεύονται από τη Σύμβαση και τα Πρωτόκολλά της».

II. ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ

A. Ο νόμος «Pinto»

41. Το εθνικό δίκαιο και η συναφής πρακτική σε σχέση με το νόμο 89/24^{ης} Μαρτίου 2001, γνωστό ως «νόμο Pinto», παρατίθενται στην υπόθεση *Cocchiarella κατά Ιταλίας* ([Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης], αρ. 64886/01, §§ 23-31, CEDH 2006-V).

B. Η παραίτηση από την παραγραφή στις ποινικές υποθέσεις

42. Το άρθρο 157 § 7 του Ποινικού Κώδικα, όπως τροποποιήθηκε μετά την απόφαση 275/1990 του Συνταγματικού Δικαστηρίου, έχει ως εξής :

Άρθρο 157 § 7

«Ο κατηγορούμενος μπορεί πάντα να παραιτηθεί ρητώς από την παραγραφή.»

ΑΙΤΙΑΣΕΙΣ

43. Επικαλούμενος το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, ο προσφεύγων διαμαρτύρεται για τη διάρκεια της κύριας διαδικασίας και για τη μη επανόρθωση στα πλαίσια της διαδικασίας «Pinto». Διαμαρτύρεται ιδίως για το ότι το Εφετείο της Brescia, στις αποφάσεις του της 21^{ης} Φεβρουαρίου 2002 και της 7^{ης} Ιουλίου 2004, έκρινε ότι το διάστημα της κύριας διαδικασίας που υπερέβη το «εύλογο» όριο ήταν μόνο δύο έτη, καθώς και για το ότι δεν επιδίκασε αποζημίωση με την αιτιολογία ότι ο προσφεύγων δεν είχε καταδείξει ότι υπέστη ηθική βλάβη, βλάβη αυταπόδεικτη κατά τη γνώμη του προσφεύγοντος.

44. Επικαλούμενος τα άρθρα 1, 13 και 46, διαμαρτύρεται για την έλλειψη αποτελεσματικότητας της διαδικασίας «Pinto», λόγω του ότι η απόφαση του Εφετείου της Brescia της 7^{ης} Ιουλίου 2004 και η απόφαση του Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου της 6^{ης} Δεκεμβρίου 2006 δεν εφάρμοσαν τα κριτήρια αποζημίωσης που έχει ορίσει το Δικαστήριο και που ακολουθούνται από τις αποφάσεις της ολομέλειας του Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου του 2004.

45. Βασιζόμενος στο άρθρο 6 § 1, διαμαρτύρεται για τη διάρκεια της διαδικασίας «Pinto».

46. Επικαλούμενος τα άρθρα 1, 13 και 46, διαμαρτύρεται για την έλλειψη αποτελεσματικότητας της προσφυγής «Pinto», λόγω της διάρκειας αυτής της διαδικασίας.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΟ

I. ΑΙΤΙΑΣΕΙΣ ΒΑΣΙΣΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

47. Επικαλούμενος το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, ο προσφεύγων διαμαρτύρεται για τη διάρκεια της κύριας διαδικασίας, τη μη επανόρθωση στα πλαίσια της διαδικασίας «Pinto» και τη διάρκεια της τελευταίας.

48. Η Κυβέρνηση αμφισβητεί αυτή την άποψη.

49. Το άρθρο 6 της Σύμβασης, στα σχετικά τμήματά του, έχει ως εξής :

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) εντός λογικής προθεσμίας υπό (...) δικαστηρίου, το οποίον θα αποφασίση (...) επί του βασίμου πάσης (...) κατηγορίας ποινικής φύσεως.»

Α. Επί της διάρκειας της κύριας διαδικασίας και της μη επανόρθωσης στα πλαίσια της διαδικασίας «Pinto»

50. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι ο προσφεύγων επικαλείται παραβίαση του άρθρου 6 της Σύμβασης λόγω του ότι δεν έλαβε καμία αποζημίωση για μια διαδικασία που διήρκεσε δέκα χρόνια και επτά μήνες στους τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας.

Έλλειψη σημαντικής ζημίας

51. Στις παρατηρήσεις της στις 20 Μαΐου 2010, η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι ο προσφεύγων δεν υπέστη καμία σημαντική ζημία. Αναφέρεται στο κείμενο του άρθρου 35 § 3 β) της Σύμβασης, όπως τροποποιήθηκε με το 14^ο Πρωτόκολλο, σύμφωνα με το οποίο το Δικαστήριο μπορεί να κρίνει μια προσφυγή μη παραδεκτή όταν «ο προσφεύγων δεν έχει υποστεί σημαντική βλάβη, εκτός εάν ο σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου, όπως αυτά ορίζονται από τη Σύμβαση και τα Πρωτόκολλά της, απαιτεί την εξέταση της προσφυγής επί της ουσίας και υπό την προϋπόθεση ότι δεν μπορεί να απορριφθεί για τον λόγο αυτό καμία υπόθεση η οποία δεν έχει εξεταστεί δεόντως από εσωτερικό δικαστήριο».

52. Η Κυβέρνηση επισημαίνει ειδικότερα ότι η παράταση της διαδικασίας είχε ως συνέπεια τη μείωση της ποινής του προσφεύγοντος, καθώς το αδίκημα της κατάχρησης εξουσίας παραγράφηκε. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει επιπλέον ότι ο προσφεύγων κωλυσιεργούσε κατά τη διάρκεια της δίκης, για να πετύχει την παραγραφή των αδικημάτων για τα οποία κατηγορείτο.

53. Ο προσφεύγων απορρίπτει τους ισχυρισμούς της Κυβέρνησης για κωλυσιεργία του κατά τη δίκη και αρνείται ότι είχε κάποιο όφελος από την εν λόγω παραγραφή. Προβάλλει ιδίως το επιχείρημα ότι, καθώς η απόφαση του Εφετείου της 1^{ης} Μαρτίου 1996 του επέβαλλε πλέον ποινή με αναστολή, η παραγραφή δε θα άλλαζε ουσιωδώς την ποινή που του επιβλήθηκε.

54. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο σκοπός της νέας προϋπόθεσης περί έλλειψης σημαντικής ζημίας είναι η ταχεία απόρριψη των ασήμαντων προσφυγών, ώστε το Δικαστήριο να μπορεί να επικεντρώνεται στη βασική αποστολή του, η οποία είναι η νομική προστασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο των δικαιωμάτων που η Σύμβαση και τα Πρωτόκολλά της εγγυώνται (*Stefanescu κατά Ρουμανίας* (απόφ.), αρ. 11774/04, 12 Απριλίου 2011, § 35).

55. Βασισμένη στη γενική αρχή ότι ο δικαστής δεν ασχολείται με ασήμαντες υποθέσεις (*de minimis non curat praetor*), η νέα προϋπόθεση του παραδεκτού μιας υπόθεσης παραπέμπει στην ιδέα ότι η παραβίαση ενός δικαιώματος, ακόμη και αν είναι αναμφισβήτητη από αυστηρά νομική άποψη, πρέπει να υπερβαίνει ένα ελάχιστο όριο βαρύτητας για να δικαιολογείται η εξέτασή της από ένα διεθνές δικαστήριο (*Korolev κατά*

Ρωσίας (απόφ.), αρ. 25551/05, 1 Ιουλίου 2010). Η εκτίμηση αυτού του ορίου είναι εκ φύσεως σχετική και εξαρτάται από τις περιστάσεις της κάθε υπόθεσης (προαναφερθείσα *Korolev* και, *mutatis mutandis*, *Soering κατά Ηνωμένου Βασιλείου*, 7 Ιουλίου 1989, § 100, σειρά Α αρ. 161). Αυτή η εκτίμηση πρέπει να λαμβάνει υπ' όψιν τόσο την υποκειμενική αντίληψη του προσφεύγοντος όσο και το αντικειμενικό διακύβευμα της υπόθεσης.

56. Υπό το φως των κριτηρίων που απορρέουν από τη σχετική νομολογία του, το Δικαστήριο εκτιμά ότι, για να εξακριβωθεί αν η παραβίαση ενός δικαιώματος είναι αρκούντως σοβαρή, πρέπει να ληφθούν ιδίως υπ' όψιν οι ακόλουθοι παράγοντες : η φύση του δικαιώματος που ενδεχομένως παραβιάστηκε, η βαρύτητα των συνεπειών της επικαλούμενης παραβίασης στην άσκηση του δικαιώματος και/ή οι ενδεχόμενες επιπτώσεις της παραβίασης στην προσωπική κατάσταση του προσφεύγοντος (*Giusti κατά Ιταλίας*, αρ. 13175/03, § 34, 18 Οκτωβρίου 2011).

57. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, λόγω της διάρκειας της διαδικασίας, το Εφετείο έκρινε στις 11 Ιουνίου 1998 ότι το αδίκημα της κατάχρησης εξουσίας είχε παραγραφεί. Αυτό είχε προφανώς ως συνέπεια τη μείωση της ποινής του προσφεύγοντος, ακόμα περισσότερο αφού το παραγραφέν αδίκημα επέσυρε τη βαρύτερη ποινή από τα δύο για τα οποία κατηγορείτο, αν και τα στοιχεία της υπόθεσης δεν επιτρέπουν να εκτιμηθεί η ακριβής σημασία αυτής της μείωσης ούτε να διευκρινιστεί περαιτέρω η σχέση μεταξύ της εν λόγω μείωσης και της υπέρβασης του ευλόγου χρόνου. Το Δικαστήριο παρατηρεί επίσης ότι ο προσφεύγων αποφάσισε να μην παραιτηθεί από την παραγραφή, όπως του έδινε τη δυνατότητα το ιταλικό δίκαιο (βλέπε Εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο, § 42 ανωτέρω). Δοθέντων αυτών, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η μείωση της ποινής τουλάχιστον αντιστάθμισε ή μείωσε σημαντικά τη ζημία που συνεπάγεται κανονικά η υπερβολικά μακρά διάρκεια της διαδικασίας. Κατά τα λοιπά, το Δικαστήριο δε βλέπει την αξία της παρατήρησης του προσφεύγοντος ότι η απόφαση της 1^{ης} Μαρτίου 1996 του επέβαλε ποινή με αναστολή (βλέπε § 23 ανωτέρω). Σημειώνει επ' αυτού ότι με την τελευταία αυτή απόφαση το Εφετείο του Μιλάνου είχε ήδη κρίνει ότι η κατάχρηση εξουσίας είχε παραγραφεί.

58. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο θεωρεί ότι ο προσφεύγων δεν υπέστη «σημαντική ζημία» ως προς το δικαίωμα εκδίκασης των υποθέσεών του εντός ευλόγου χρόνου.

59. Όσον αφορά το ερώτημα αν ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που προστατεύονται από τη Σύμβαση και τα Πρωτόκολλά της απαιτεί την εξέταση της προσφυγής επί της ουσίας, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι αυτή η έννοια παραπέμπει στις ήδη καθορισμένες προϋποθέσεις της εφαρμογής των άρθρων 37 § 1 και 38 § 1 της Σύμβασης (στη μορφή που είχε πριν το 14^ο Πρωτόκολλο). Τα όργανα της Σύμβασης ερμηνεύοντας αυτές τις διατάξεις έκριναν επανειλημμένως ότι απαιτούν τη συνέχιση της εξέτασης μιας υπόθεσης, ακόμα και αν έχει επέλθει φιλικός διακανονισμός ή συντρέχει λόγος διαγραφής της υπόθεσης από το πινάκιο.

Κρίθηκε αντιθέτως ότι αυτή η εξέταση δεν επιβαλλόταν όταν υπάρχει σαφής και άφθονη νομολογία επί του σχετικού με τη Σύμβαση θέματος που τίθεται στην εξεταζόμενη υπόθεση (βλέπε, μεταξύ άλλων, *Van Houten κατά Ολλανδίας* (διαγραφή από το πινάκιο), αρ. 25149/03, CEDH 2005-IX, και *Kanak κατά Τουρκίας* (απόφ.), αρ. 34719/04 και 37472/05, 19 Μαΐου 2009).

60. Στην προκειμένη περίπτωση, το Δικαστήριο εκτιμά ότι περαιτέρω εξέταση της αιτίας δεν δικαιολογείται από κάποια επιταγή της ευρωπαϊκής δημόσιας τάξης, της οποίας όργανα είναι η Σύμβαση και τα Πρωτόκολλά της.

61. Η συγκεκριμένη αιτίαση θέτει το ζήτημα του δικαιώματος εκδίκασης των ποινικών υποθέσεων εντός ευλόγου χρόνου και ιδίως της διάρκειας της κύριας διαδικασίας στα πλαίσια του ενδίκου μέσου που εισήχθη με το νόμο «Pinto» για αυτά τα θέματα υπάρχει πλούσια νομολογία του Δικαστηρίου (βλέπε, μεταξύ άλλων, προαναφερθείσα *Cocchiarella κατά Ιταλίας* [Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης], *Simaldone κατά Ιταλίας*, αρ. 22644/03, 31 Μαρτίου 2009 και *Labita κατά Ιταλίας* [Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης], αρ. 26772/95, CEDH 2000-IV).

62. Σε αυτές τις συνθήκες, το Δικαστήριο εκτιμά ότι ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν απαιτεί τη συνέχιση της εξέτασης αυτής της αιτίας.

63. Τέλος, όσον αφορά τον τρίτο όρο που τίθεται από τη νέα προϋπόθεση του παραδεκτού, ο οποίος απαιτεί η υπόθεση να έχει «εξεταστεί δεόντως» από εσωτερικό δικαστήριο, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι αποσκοπεί να εξασφαλίσει ότι κάθε υπόθεση θα εξεταστεί από ένα δικαστήριο είτε σε εθνικό είτε σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτός ο όρος αντανakλά επίσης την αρχή της επικουρικότητας, όπως προκύπτει ιδίως από το άρθρο 13 της Σύμβασης, που απαιτεί τη δυνατότητα αποτελεσματικής προσφυγής σε εθνικό επίπεδο κατά των παραβιάσεων (προαναφερθείσα *Korolev*). Σε συνδυασμό με την προαναφερθείσα ρήτρα διασφάλισης, εξασφαλίζει την εξέταση από το Δικαστήριο των σοβαρών ζητημάτων ερμηνείας ή εφαρμογής της Σύμβασης και των Πρωτοκόλλων της, ή των σημαντικών ζητημάτων που άπτονται του εθνικού δικαίου (βλέπε την Αιτιολογική Έκθεση του 14^{ου} Πρωτοκόλλου, § 83).

64. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι το ζήτημα της διάρκειας της ποινικής διαδικασίας εξετάστηκε δύο φορές από τα αρμόδια κατά το νόμο «Pinto» δικαστήρια (Εφετείο και Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο), με τον προσφεύγοντα να υποβάλλει στο δεύτερο δικαστήριο τους λόγους αναιρέσεως της απόφασης του Εφετείου να μη του επιδικάσει αποζημίωση.

65. Σε αυτές τις συνθήκες, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η υπόθεση έχει εξεταστεί δεόντως από εσωτερικό δικαστήριο και ότι κανένα σημαντικό ζήτημα ερμηνείας ή εφαρμογής της Σύμβασης ή εσωτερικού δικαίου δεν έχει μείνει αναπάντητο.

66. Λαμβάνοντας υπ' όψιν όσα αναφέρονται ανωτέρω και τους όρους του άρθρου 35 § 3 β) της Σύμβασης, το Δικαστήριο κρίνει, μη παραδεκτή την αιτίαση του προσφεύγοντος, σύμφωνα με το άρθρο 35 §§ 3 β) και 4 της Σύμβασης.

B. Επί της διάρκειας της διαδικασίας «Pinto»

67. Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι ο προσφεύγων επικαλείται παραβίαση του άρθρου 6 της Σύμβασης λόγω της υποτιθέμενης υπερβολικά μεγάλης διάρκειας της διαδικασίας «Pinto».

68. Η Κυβέρνηση δε διατύπωσε παρατηρήσεις επί του θέματος.

1. Οι εφαρμοστέες αρχές

69. Όσον αφορά το χρονικό διάστημα που μπορεί να θεωρηθεί ως εύλογο κατά την έννοια του άρθρου 6 § 1, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι τα εφαρμοστέα κριτήρια δεν μπορεί να είναι αυτά που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της διάρκειας των κανονικών διαδικασιών, λαμβανομένης υπ' όψιν της φύσεως της προσφυγής «Pinto» και του γεγονότος ότι αυτές οι υποθέσεις είναι κανονικά απλές. Στα πλαίσια μιας αγωγής αποζημιώσεως που αποσκοπεί στην αντιστάθμιση των συνεπειών της υπερβολικά μεγάλης διάρκειας της διαδικασίας, τα κράτη επιβάλλεται να δείχνουν ιδιαίτερη επιμέλεια ώστε η παραβίαση να διαπιστώνεται και η σχετική ζημία να αποκαθίσταται το ταχύτερο δυνατόν (*Belperio και Ciarmoli κατά Ιταλίας*, αρ. 7932/04, § 42, 21 Δεκεμβρίου 2010).

70. Όσον αφορά τη δικαστική φάση της διαδικασίας, στην υπόθεση *Vaney κατά Γαλλίας* (αρ. 53946/00, § 53, 30 Νοεμβρίου 2004) όπου ο προσφεύγων διαμαρτυρόταν για τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας καθώς και για τη διάρκεια της αγωγής αποζημιώσεως λόγω της ευθύνης του κράτους για τη βραδύτητα αυτής της διαδικασίας, το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης και ως προς τη διάρκεια της δεύτερης διαδικασίας.

71. Στην προαναφερθείσα υπόθεση *Cocchiarella* (§ 99 αυτής), το Δικαστήριο θεώρησε ότι η προθεσμία των τεσσάρων μηνών του νόμου «Pinto» ανταποκρίνεται στην απαιτούμενη ταχύτητα μιας αποτελεσματικής προσφυγής. Δέχθηκε ωστόσο ότι διάρκειες εννέα μηνών για μία δίκη και δεκατεσσάρων μηνών για δύο δίκες θα μπορούσαν να θεωρηθούν δικαιολογημένες, αν και υπερβαίνουν το προβλεπόμενο από το νόμο «Pinto» όριο (*Riccardi Pizzati κατά Ιταλίας* [Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης], αρ. 62361/00, § 98, 29 Μαρτίου 2006, *Giuseppe Mostacciuolo κατά Ιταλίας* (αρ. 2) [Τμήμα Ευρείας Σύνθεσης], αρ. 65102/01, § 97, 29 Μαρτίου 2006).

72. Πιο πρόσφατα, στην προαναφερθείσα υπόθεση *Belperio και Ciarmoli* (§ 48 αυτής), το Δικαστήριο έκρινε μη δικαιολογημένο ότι μια διαδικασία «Pinto» διήρκεσε δύο έτη και οκτώ μήνες για ένα βαθμό

δικαιοδοσίας, περιλαμβανομένης της φάσης της εκτέλεσης της απόφασης. Εξάλλου, κατά την ανακοίνωση της απόφασης *Belperio και Ciarmoli*, στις 9 Ιουνίου 2009, το Δικαστήριο καθόρισε το εν γένει ανώτατο όριο εύλογης διάρκειας της διαδικασίας «Pinto» σε περίπου ένα έτος και έξι μήνες (για ένα βαθμό δικαιοδοσίας, και επιπλέον η φάση της εκτέλεσης της απόφασης) και σε δύο έτη και έξι μήνες (για δύο βαθμούς δικαιοδοσίας, περιλαμβανομένης της φάσης της εκτέλεσης της απόφασης).

73. Τούτων δοθέντων, το Δικαστήριο εκτιμά ότι, για να πληροί τις απαιτήσεις της εκδίκασης των υποθέσεων εντός «λογικής προθεσμίας» κατά την έννοια του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης, η διάρκεια της διαδικασίας «Pinto» ενώπιον του αρμόδιου Εφετείου και του Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, περιλαμβανομένης της φάσης της εκτέλεσης της απόφασης, δε θα πρέπει, κατ' αρχήν και εκτός εξαιρετικών περιστάσεων, να ξεπερνά τα δύο έτη και έξι μήνες.

2. Η εφαρμογή των αρχών εν προκειμένω

74. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι η διαδικασία «Pinto», που άρχισε στις 16 Οκτωβρίου 2001, ολοκληρώθηκε στις 6 Δεκεμβρίου 2006 και διήρκεσε επομένως πέντε έτη και ένα μήνα (ή τέσσερα έτη και δύο μήνες, εφόσον λάβουμε υπ' όψιν τις καθυστερήσεις που οφείλονται στον προσφεύγοντα) για δύο βαθμούς δικαιοδοσίας. Το Δικαστήριο παρατηρεί επιπλέον ότι, δεδομένου ότι ο προσφεύγων δεν έλαβε αποζημίωση, η διαδικασία «Pinto» δεν είχε φάση εκτέλεσης.

75. Ακόμη και αν υποθέσει κανείς ότι η εν λόγω διαδικασία ήταν ιδιαιτέρως σύνθετη λόγω των πολυάριθμων παραπομπών κατά τη διάρκεια της κύριας διαδικασίας (τριών στο Εφετείο και άλλων τόσων στο Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο), το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι η διάρκειά της υπερέβη κατά πολύ το προαναφερθέν όριο των δύο ετών και έξι μηνών, χωρίς επιπλέον να περιλαμβάνει φάση εκτέλεσης.

76. Συνεπώς, το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1, ως προς το δικαίωμα εκδίκασης των υποθέσεων εντός λογικής προθεσμίας.

II. ΑΙΤΙΑΣΗ ΒΑΣΙΣΜΕΝΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΕΙΨΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ PINTO ΛΟΓΩ, ΑΦΕΝΟΣ, ΤΗΣ ΜΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΠΟ ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΚΑΘΟΡΙΣΕΙ ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΙ, ΑΦΕΤΕΡΟΥ, ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ «PINTO» (ΑΡΘΡΑ 1, 13 και 46 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ)

77. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι αυτές οι αιτιάσεις πρέπει να αναλυθούν μόνο υπό το πρίσμα του άρθρου 13, που έχει ως εξής :

«Παν πρόσωπον του οποίου τα αναγνωριζόμενα εν τη (...) Συμβάσει δικαιώματα και ελευθερίαι παρεβιάσθησαν, έχει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον εθνικής αρχής, έστω και αν η παραβίασις διεπράχθη υπό προσώπων ενεργούντων εν τη εκτελέσει των δημοσίων καθηκόντων των.»

78. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει, αφενός, ότι το άρθρο 13 δε θα μπορούσε να ερμηνευθεί ότι απαιτεί την ύπαρξη μιας προσφυγής στο εσωτερικό δίκαιο για κάθε παράπονο, όσο αδικαιολόγητο και αν είναι, που ένα άτομο μπορεί να υποβάλει στο πεδίο της Σύμβασης : πρέπει να πρόκειται για ένα υποστηρίξιμο κατ' αυτήν παράπονο (*Boyle και Rice κατά Ηνωμένου Βασιλείου*, σειρά Α αρ. 131, § 52, 24 Απριλίου 1988). Στην παρούσα υπόθεση το Δικαστήριο μόλις έκρινε ότι οι αιτιάσεις του προσφεύγοντος που βασίζονται στη διάρκεια της κύριας διαδικασίας και στη μη επανόρθωση στα πλαίσια της διαδικασίας «Pinto» δεν είναι παραδεκτές λόγω έλλειψης σημαντικής ζημίας (βλέπε § 66 ανωτέρω). Οι ίδιοι λόγοι το οδηγούν στο συμπέρασμα, υπό το πρίσμα του άρθρου 13, ότι οι επίμαχες αιτιάσεις δεν είναι υποστηρίξιμες (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Al-Shari και λοιποί κατά Ιταλίας* (απόφ.), αρ. 57/03, 5 Ιουλίου 2005, *Walter κατά Ιταλίας* (απόφ.), αρ. 18059/06, 11 Ιουλίου 2006, και *Schiavone κατά Ιταλίας* (απόφ.), αρ. 65039/01, 13 Νοεμβρίου 2007). Το άρθρο 13 δε βρίσκει λοιπόν εφαρμογή εν προκειμένω.

79. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει, αφετέρου, ότι, κατά τη νομολογία *Delle Cave και Corrado* (αρ. 14626/03, §§ 43-46, 5 Ιουνίου 2007) και *Simaldone* (προαναφερθείσα, § 83), ούτε η ανεπάρκεια της αποζημίωσης «Pinto» ούτε το γεγονός ότι ο νόμος «Pinto» δεν επιτρέπει την αποζημίωση του προσφεύγοντος για τη συνολική διάρκεια της διαδικασίας αλλά λαμβάνει υπ' όψιν μόνο τη ζημία που αφορά την περίοδο που υπερβαίνει την εύλογη προθεσμία θέτουν, προς το παρόν, εν αμφιβόλω, την αποτελεσματικότητα αυτής της προσφυγής.

80. Ενώ τονίζει ότι δεν μπορεί να αποκλεισθεί ότι η υπερβολική βραδύτητα της αγωγής αποζημίωσης επηρεάζει τον επαρκή χαρακτήρα της (προαναφερθείσα *Cocchiarella*, § 86), το Δικαστήριο θεωρεί ότι η διάρκεια της διαδικασίας στην προκειμένη περίπτωση, αν και συνιστά παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης, δεν είναι αρκούντως μεγάλη για να θέσει εν αμφιβόλω την αποτελεσματικότητα της προσφυγής «Pinto», δεδομένης επίσης της ύπαρξης μιας επιπλέον φάσης παραπομπής.

81. Πρέπει λοιπόν η αιτίαση αυτή να κριθεί μη παραδεκτή ως προφανώς αβάσιμη κατά την έννοια του άρθρου 35 §§ 3 και 4 της Σύμβασης.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

82. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

83. Ο προσφεύγων ζητάει 30 987,41 € (EUR) ως αποζημίωση για υλική ζημία και ως χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη. Τονίζει ότι η δικαστική του διαμάχη ήταν η αιτία σημαντικών διαφυγόντων κερδών – μισθοί που δεν έλαβε λόγω της θέσης του σε διαθεσιμότητα και βλάβη που υπέστη η επαγγελματική του σταδιοδρομία – καθώς και πρόκλησης βαριάς βλάβης στην επαγγελματική και προσωπική του ζωή.

84. Η Κυβέρνηση θεωρεί δυσανάλογες τις αξιώσεις του προσφεύγοντος.

85. Όσον αφορά την υλική ζημία, το Δικαστήριο θεωρεί ότι ο προσφεύγων δεν κατέδειξε ουδόλως την ύπαρξη μιας άμεσης σχέσης μεταξύ της παραβίασης που διαπιστώθηκε, δηλαδή της υπερβολικά μεγάλης διάρκειας της προσφυγής «Pinto» και των επικαλούμενων διαφυγόντων κερδών του. Κατά συνέπεια, δεν του επιδικάζεται καμία αποζημίωση εν προκειμένω.

86. Όσον αφορά την ηθική βλάβη λόγω της διάρκειας της διαδικασίας «Pinto», το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι είναι ένα διεθνές δικαιοδοτικό όργανο που έχει ως κύριο καθήκον τη διασφάλιση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που προστατεύονται από τη Σύμβαση και τα Πρωτόκολλά της, και όχι τη σχολαστική και απολύτως πλήρη επανόρθωση των ζημιών που υπέστησαν οι προσφεύγοντες. Σε αντίθεση με τα εθνικά δικαστήρια, το Δικαστήριο έχει ως πρωταρχικό ρόλο τη λήψη δημόσιων αποφάσεων που καθορίζουν βασικούς κανόνες πανευρωπαϊκής ισχύος στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (βλέπε, *mutatis mutandis*, *Goncharova και λοιποί και 68 άλλοι «προνομιούχοι συνταξιούχοι» κατά Ρωσίας*, αρ. 23113/08 και λοιπές προσφυγές, §§ 22-24, 15 Οκτωβρίου 2009).

87. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι στην παρούσα περίπτωση ο προσφεύγων υπήρξε θύμα της ανικανότητας των ιταλικών αρχών να διασφαλίσουν τη διεξαγωγή της διαδικασίας «Pinto» εντός χρονικών ορίων συμβατών με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την προσχώρηση του καθ' ου η προσφυγή κράτους στη Σύμβαση.

88. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι περισσότερες από 2 000 προσφυγές που αφορούν κυρίως ή αποκλειστικά το ίδιο θέμα εκκρεμούν κατά της Ιταλίας και ότι ο αριθμός αυτού του είδους των προσφυγών αυξάνεται σταθερά από το 2008. Εκτιμά δε ότι, σε περιπτώσεις που αφορούν ένα σημαντικό αριθμό παθόντων σε παρόμοια κατάσταση, επιβάλλεται μια συνολική προσέγγιση.

89. Δεδομένων όλων αυτών και αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση, το Δικαστήριο θεωρεί σκόπιμο να επιδικάσει στον προσφεύγοντα ένα κατ'

αποκοπήν ποσό 500 € ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υπέστη από την υπερβολικά μεγάλη διάρκεια της διαδικασίας «Pinto» που διαπίστωσε.

Β. Έξοδα και δικαστικές δαπάνες

90. Ο προσφεύγων ζητάει επιπλέον 15 600 € για έξοδα και δικαστικές δαπάνες ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και ενώπιον του Δικαστηρίου.

91. Η Κυβέρνηση θεωρεί υπερβολικές και αδικαιολόγητες τις αξιώσεις του προσφεύγοντος.

92. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, η επιδίκαση εξόδων και δικαστικής δαπάνης προϋποθέτει ότι έχει αποδειχθεί ότι αυτά είναι πραγματικά, αναγκαία και το ύψος τους εύλογο. Δεδομένων αυτών, η επιστολή υπενθύμισης της οφειλής, που απέστειλε ο συνήγορος του προσφεύγοντος προς τον τελευταίο, και η οποία προσκομίστηκε από τον προσφεύγοντα στο Δικαστήριο, δε μπορεί να θεωρηθεί ως αποδεικτικό μέσο των σχετικών εξόδων και δικαστικών δαπανών. Συνεπώς, το Δικαστήριο απορρίπτει την αίτηση.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

93. Το Δικαστήριο κρίνει σωστό να υπολογίσει το ύψος των τόκων υπερημερίας με βάση το επιτόκιο διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Κεντρικής Ευρωπαϊκής Τράπεζας προσαυξημένο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ :

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή ως προς τη βασισμένη στην υπερβολικά μεγάλη διάρκεια της διαδικασίας «Pinto» αίτηση και απαράδεκτη κατά τα λοιπά·
2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης λόγω της υπερβολικά μεγάλης διάρκειας της διαδικασίας «Pinto»·
3. *Αποφαίνεται*
 - α) ότι το καθ' ου η προσφυγή Κράτος πρέπει να καταβάλει στον προσφεύγοντα, εντός τριών μηνών από την ημέρα που η απόφαση θα γίνει οριστική σύμφωνα με το άρθρο 44 §2 της Σύμβασης, 500 € (πεντακόσια ευρώ) λόγω ηθικής βλάβης συν κάθε ποσό που μπορεί να οφείλεται ως φόρος επί του ποσού αυτού·

β) ότι από την παρέλευση της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, το ποσό αυτό θα αυξάνεται με απλό τόκο με επιτόκιο ίσο προς το ισχύον κατ' αυτό το χρονικό διάστημα επιτόκιο διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσυζημένο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες·

4. *Απορρίπτει το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.*

Συντάχθηκε στα γαλλικά και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 6 Μαρτίου 2012, κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

Françoise Elens-Passos
Αναπληρώτρια γραμματέας

Françoise Tulkens
Πρόεδρος

© Συμβούλιο της Ευρώπης/Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, 2013.

Οι επίσημες γλώσσες του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είναι τα αγγλικά και τα γαλλικά. Η παρούσα μετάφραση δε δεσμεύει το Δικαστήριο ούτε το Δικαστήριο φέρει ευθύνη για την ποιότητά της. Είναι διαθέσιμη στη βάση δεδομένων HUDOC της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (<http://hudoc.echr.coe.int>) ή σε οποιαδήποτε άλλη βάση δεδομένων με την οποία το Δικαστήριο την έχει μοιρασθεί. Επιτρέπεται η αναπαραγωγή της για μη εμπορικούς σκοπούς υπό τον όρο ότι γίνεται αναφορά στον πλήρη τίτλο της υπόθεσης, καθώς και στην ανωτέρω ένδειξη copyright/ πνευματικών δικαιωμάτων. Για εμπορική χρήση οποιοδήποτε μέρους αυτής της μετάφρασης παρακαλώ επικοινωνήστε με το publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2013.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2013.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.